

KÉSZ DRÁMA!

**Drámapedagógiai módszerek
a földrajztanításban**

Makádi Mariann

Alapprobléma

Nincs idő „játszani”, mert a földrajzi tényeket, összefüggéseket kell megtanítanunk

Távol, mással történő dolgokról tanulunk $\Rightarrow$ nehezen értik meg az azokhoz kapcsolódó tananyagot

Belebújás egy szerepbe, egy helyzet átélése
tanítási (kreatív) dráma
= életszerű tanulási helyzet

motiválódnak

megértik a frórai tudás
hétköznapi jelentőségét

gyakorolják
a rugalmas
alkalmazkodást

Drámapedagógiai eljárások

beszédkészség
kommunikációs

disputa

bíróági tárgyalás

eseménytabló

--

--

--

--

--

--

--

--

--

Drámapedagógiai eljárások

beszédkészség
kommunikációs

beleélő képesség

disputa

bíróági tárgyalás

eseménytábló

empátiagyakorlat

helyzetgyakorlat

helyszínépítés

dilemma

Drámapedagógiai eljárások

beszédképesség

kommunikációs

beleélő képesség

társadalmi

döntési képesség

disputa

bíróági tárgyalás

eseménytábló

empátiagyakorlat

helyzetgyakorlat

helyszínépítés

dilemma

közös döntés

Drámapedagógiai eljárások

beszédkészség
kommunikációs

beleélő képesség
társadalmi

döntési képesség

megjelenítő
képesség
kulturális

disputa

bíróági tárgyalás

eseménytabló

empátiagyakorlat

helyzetgyakorlat

helyszínpítés

dilemma

közös döntés

történet
dramatizálása

szerepjáték

szimulációs játék

A. Beszédkészség fejlesztése

Már feldolgozott tartalmakkal kapcsolatban érvelnek,
értékkítéletet fogalmaznak meg

Szabálykövetés!

A.1. Disputa

Vitatkozási készség fejlesztése

1. állítást védenek vagy cáfolnak (2 csoport, 3-6 tagú)
2. Állító csapat beszéde
3. Tagadó csapat beszéde
(reagálnak az állító csapat érveire + saját érvek)
4. kérdéseket intéznek egymáshoz a csapatok
(egy körben csak egy beszél, 3 kör) ⇒ kérdések megválaszolása érveléssel

társadalmi
(mindennapokból)

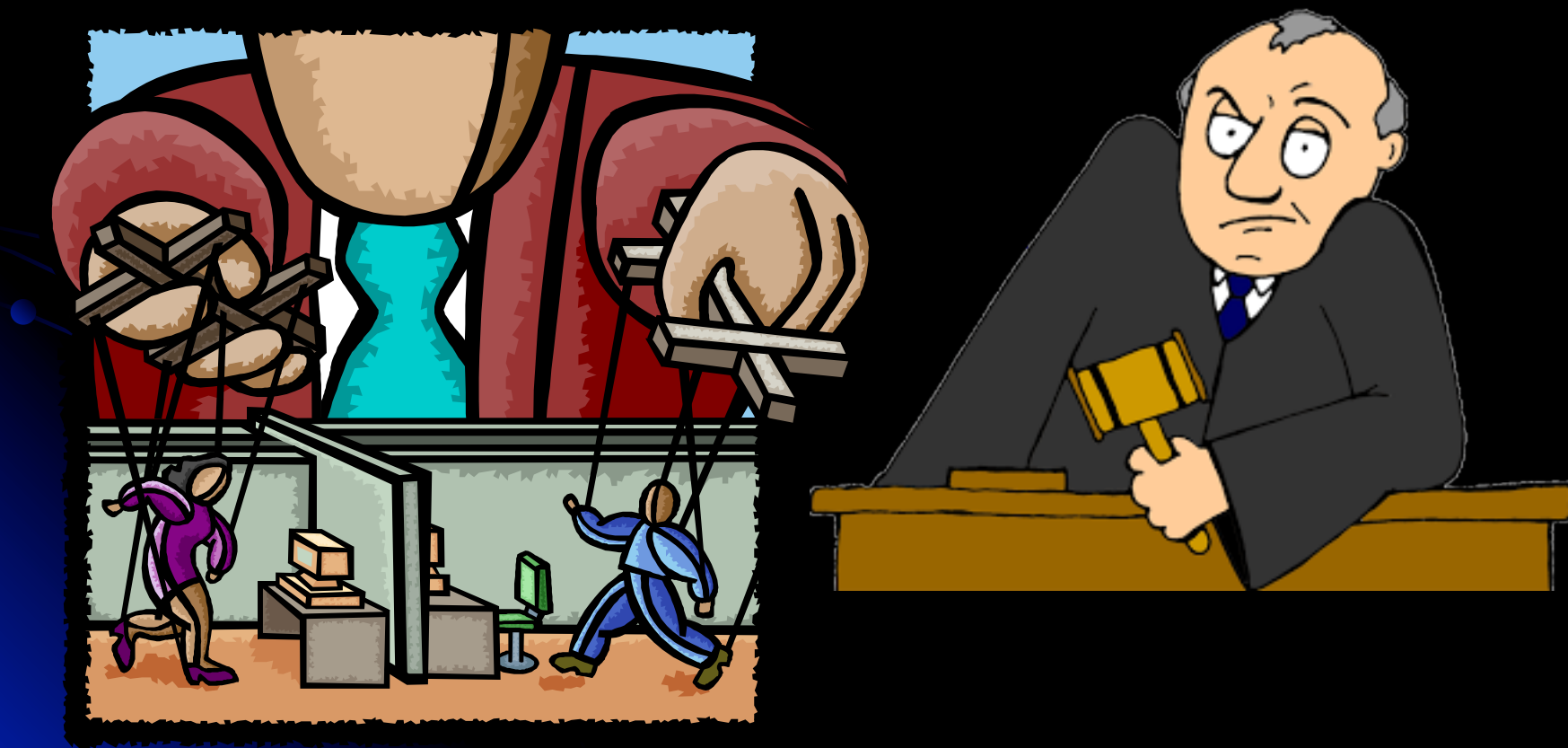
- A gyerekek többet dolgoznak mint a felnőttek
- Az internet a gyerekek gonosztevője

- földrajzi-környezeti
- A folyók megfordíthatók
- A globalizáció hatására gyorsul a világgazdaság fejlődése

A.2. Bíróági tárgyalás

Tanult jelenségekhez, azok értékeléséhez kapcsolódó **vita**
figyelés egymásra (szabályok + tartalom)
jelenség, esemény feldolgozása

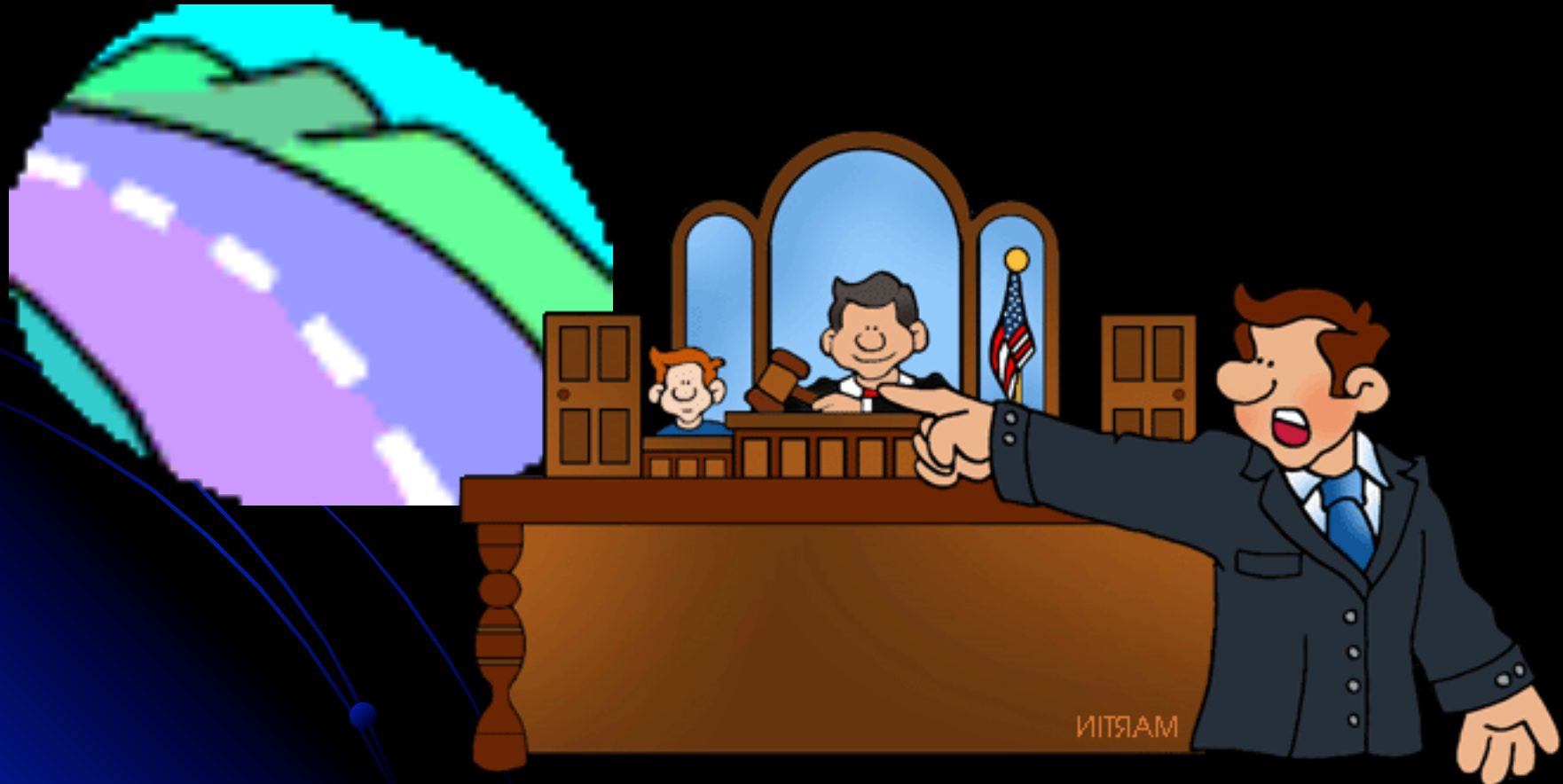

Szervezési formái

a. polgári perek mintájára

alperes – felperes

Pl. pereljük be a gépkocsikat!

b. büntetőperek mintájára

vádlottak padja

vádlott, védőügyvéd, vád képviselője (ügyész), tanúk,
hallgatóság

Pl. multinacionális cégek a vádlottak padján

Pl. a parlagra a vádlottak padján

Szereplők

A vádlott tanúi:

- fekete üröm, vadsóska, fehér libatop – allergiát okozó virágporok
- egy mezőgazdálkodó felesége

A vád tanúi:

- egy 40 éves, virágporra allergiás családapa
- egy 8. osztályos, sokféle virágporra allergiás gyerek
- Magyarország őshonos növényeinek képviselője
- egy természet/környezetédelmi egyesület képviselője

Nézők:

egy település lakosságának képviselői

Forgatókönyv

1. A vádlott adatainak egyeztetése
2. A vád ismertetése
3. A vádló tanúinak meghallgatása
4. A parlafű védőügyvédjének beszéde
5. A parlafű beszéde
6. A vádlott tanúinak meghallgatása
7. A bíró megadja a szót a résztvevőknek
8. A bíró döntése

Parlagfű

- éli a saját életét, nem akar bántani senkit
- olyan helyeken él, ahol más szinte alig – műveletlen területek
- eszébe se jutna gondozott területekre betolakodni más növények közé, m az árnyékot nem bírja
- nem tehet róla, h nem edződnek az emberek – az ő apró virágpora képes legyőzni egy 80 kilós férfit is

Tanúk:

- dicsérik a szépségét, életrevalóságát,
- emelik ki hasznosságát – madaraknak, ízeltlábúaknak, férgeknek ad táplálékot, vigyáz az utódaikra

A.3. Eseménytabló

Egy nagy horderejű esemény feldolgozásában szerepek kijelölése + idősíki meghatározás segít kifejezteni, hogy abban az időben épp mi történik velük

Pl. Kolumbusz partraszállása

Amerikában

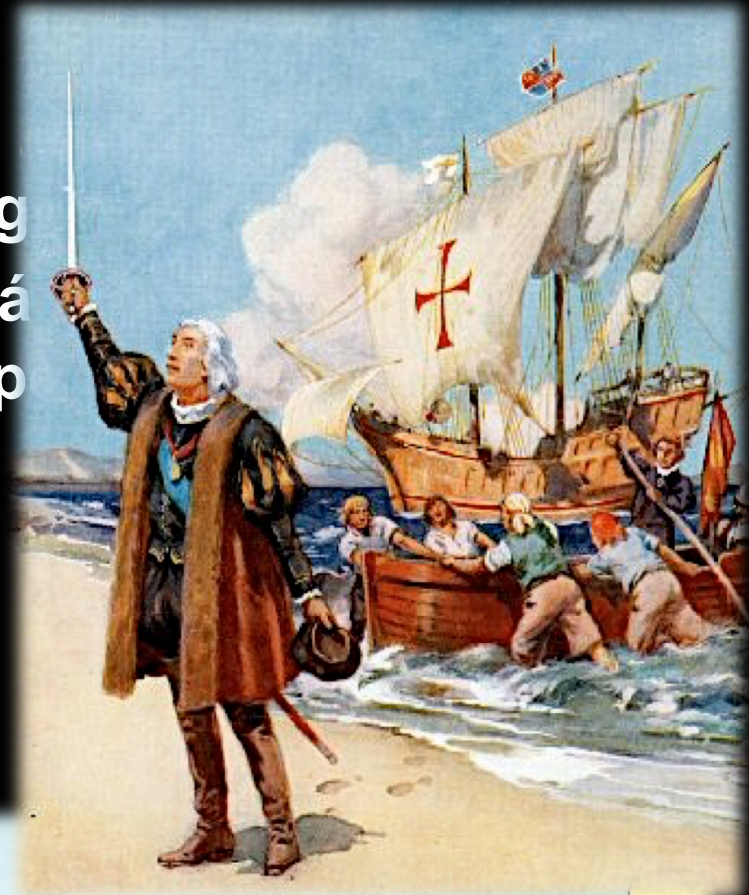
Szerepek:

Kolumbusz
indiánkirály

indián földműves

spanyol matróz

hittérítő szerzetes

B. Beleélő képesség fejlesztése

A tanulók beleképzelik magukat más személy / tárgy helyébe, egy helyzetbe

B.1. Empátiagyakorlat

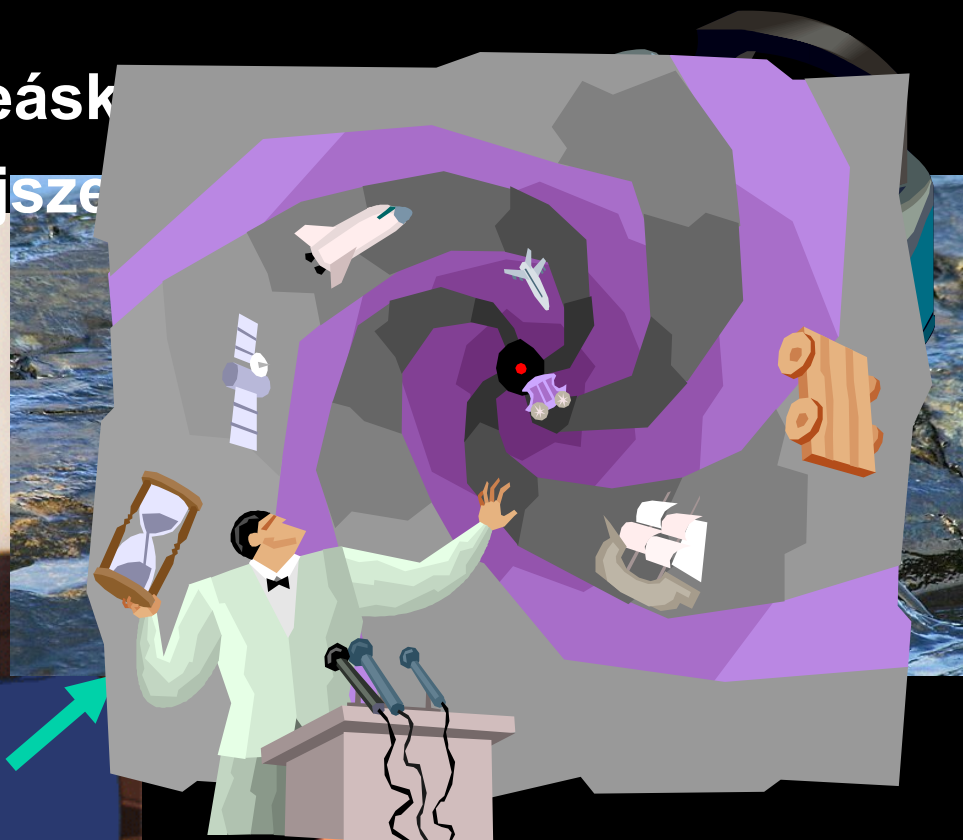
Helyzetismertetés $\Rightarrow$ elmondják mit éreznek

Pl. Bárcsak ciklon lehetnék!

Pl. Bauxittömb – sorsod a teásk

Pl. kép alapján – tengeri olajsze

Pl. tűzsdeösszeomlás

Képzeld magad a jelenséget
Pl. az alvó férfi helyébe
⇒ **gondolatok leírása**
⇒ **rendszerezése (pozitív)**

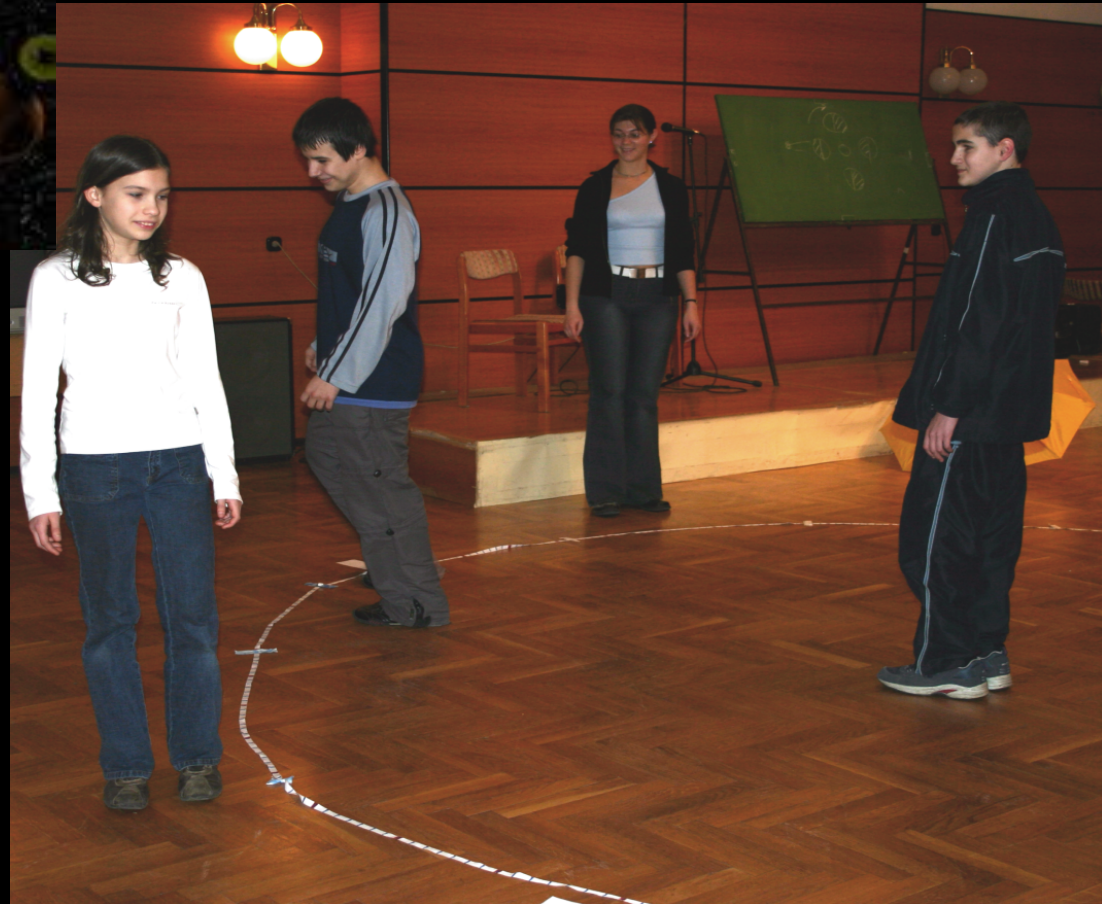
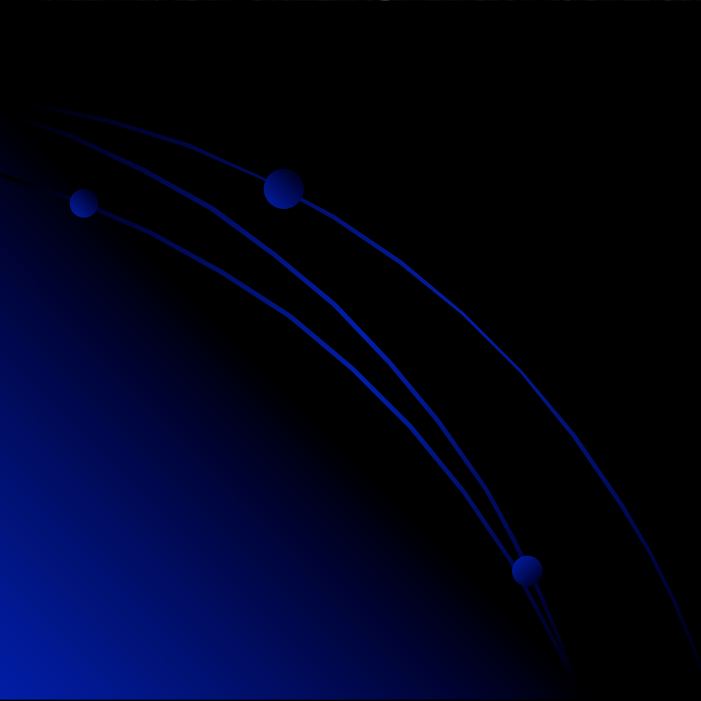
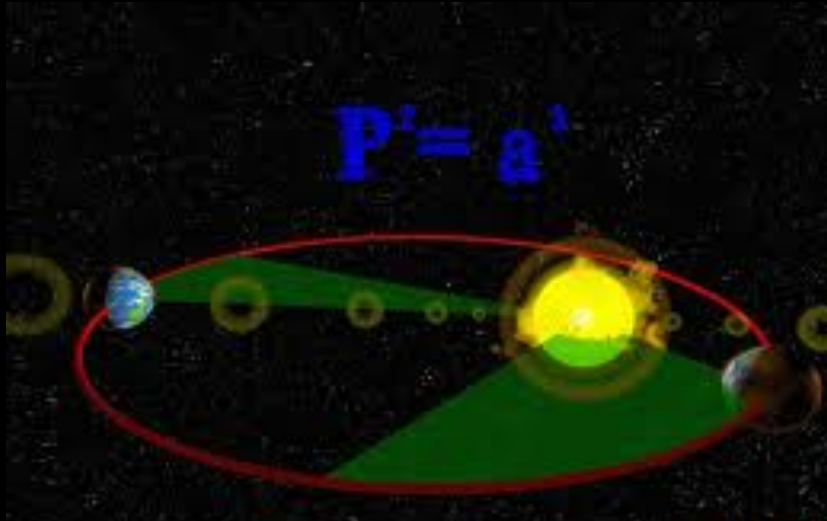

Képzeld magad a műanyagpalackok helyébe!

- **gondolatok leírása**
- **hogyan lettél?**
- **mit nyújtasz az embereknek?**

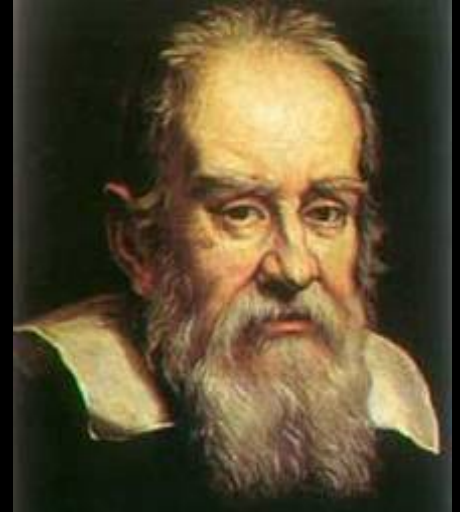
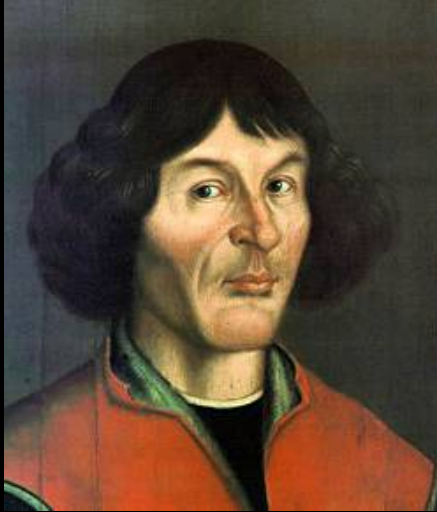

Pl. A Naprendszer

B.2. Helyzetgyakorlat

Helyzetismertetés $\Rightarrow$ aszerint cselekszenek

Pl. híres tudósok

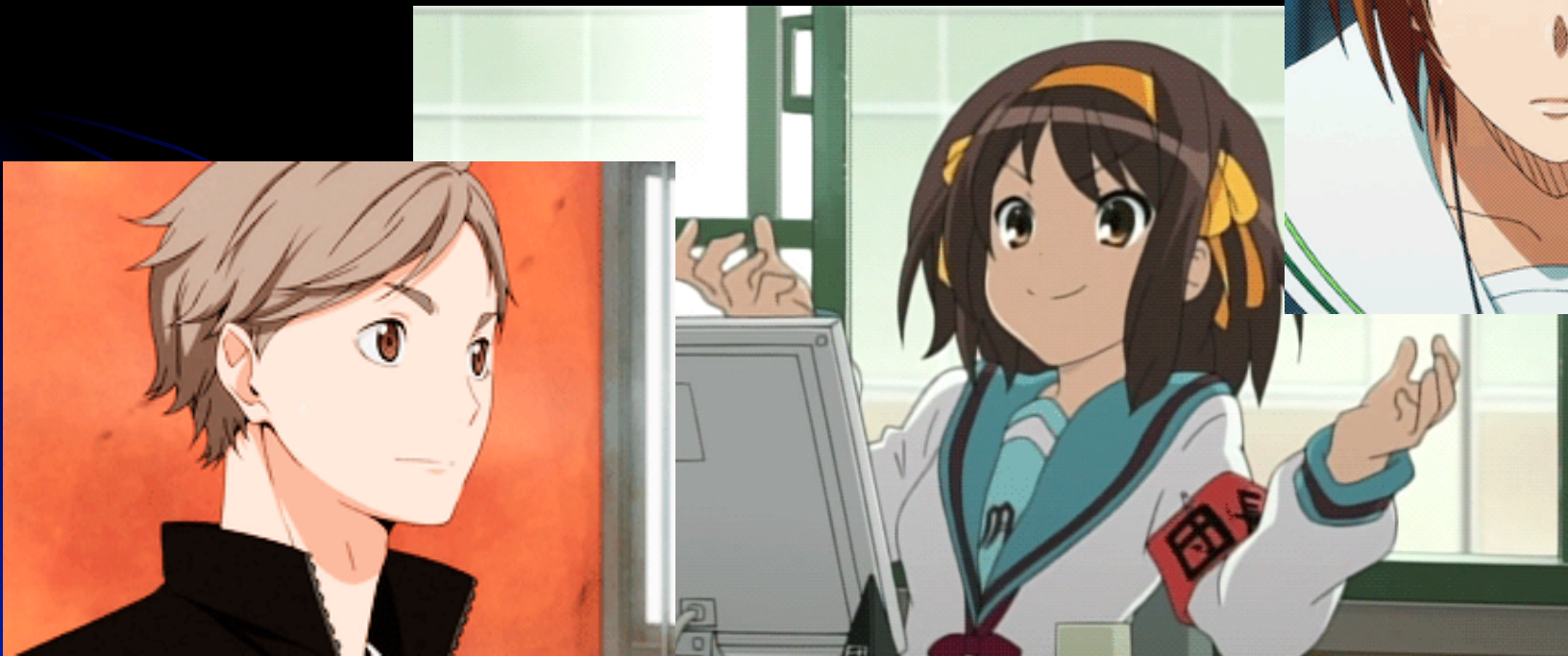
Természetismeret

- Egy homokbucka és egy domb beszélget, sorsukról panaszkodnak. Kinek nehezebb?
- Képzeld el, hogy te vagy a napsugárzás! Adj fel apróhirdetést a nevében!
- A talaj panasza
- Te vagy a város!
Mit adsz az embereknek?
Mivel nehezíted az életüket?
- A vízparti élőlények arról beszélgetnek, hogy ki a hasznosabb.

Földrajz

- Kinek izgalmasabb a múltja: a feketekőszénnek vagy az aranyércnek?
- Egy busman és egy tuareg beszélget mindennapjaikról
- Egy kereskedőhajó fedélzetén 3 kereskedő beszélget:
 - Az Ob hajósa
 - Thessalonikiből jött
 - Perzsa-öbölből

B.3. Helyszínépítés

Helyzetmegismerés $\Rightarrow$ tanterem berendezése

Mi történt?

Mit éreztetek? (láttok, hallotok, szagoltok, ízleltek, tapintotok)

Jelenítsétek meg!

Pl. busmanok élete
(természetes életmód,
életmódkép)

Pl. a holland sajtpiacon

Pl. mongol jurtában
(nomád életmód, életmódkép)
Pl. igluban (táj- és építménykép)
Pl. lakókocsipark az USA-ban
Pl. bádogváros Mexikóban

C. Döntési képesség fejlesztése

C.1. Dilemma

Helyzetismertetés $\Rightarrow$ elmondja mit érez, gondol $\Rightarrow$ hogyan döntene? (információ + tapasztalat + logika + attitűd)

Pl. Plinius döntése a Vezúv-kitöréskor

C.2. Közös döntés

Kitaláljuk a problémahelyzetet: pályautvonaltervezés
Egyszerűsítjük a helyzet tartalmát: Brazíliában
Megállapodás egymás véleményének

PI. feladat: az adott
helyen, adott cél érdekében

Fiktív történet problémahelyzettel

PI. A Föld hamarosan elpusztul. Egy űrhajó meg tud menteni 5 embert. Egy bizottság már kiválasztott 10-t

⇒ kiválasztani 5-öt

fiatal

öreg

nő

művész

beteg

férfi

egészséges

paraszt

bűnöző

értelmiségi

D. Megjelenítő képesség fejlesztése

Szerepjáték

Problémán alapuló élethelyzet
megjelenítése

szereplők eltérő álláspontja, érvelése
élethelyzetek szimulálása

szereplők – lényegkiemelő, ismeret-
alkalmazási és beleélő képesség,
kifejező- és vitakészség,
közösségi viselkedés
játék ⇒ önvizsgálatra és állásfoglalás-
ra ösztönöz

többiek – mondanivaló könnyebb
megértése

A szerepjáték sémája

Előkészítés
⇒
az előző órán

Felkészülés
⇒
szabadidőben

Lebonyolítás
⇒
az adott órán

Feldolgozás
⇒
az adott / követ.órán

Értékelés
az adott / követ.órán

A szerepjáték sémája

1. A tartalmi mondanivaló megismerése
2. Helyzetfelismerés
3. Szerepfeladatok megfogalmazása tartalmi / módszertani szempontból
4. Eszközök megjelölése, beszerzése

A szerepjáték sémája

1. A tartalmi mondanivaló megismerése
2. Helyzetfelismerés
3. Szerepfeladatok megfogalmazása tartalmi / módszertani szempontból
4. Eszközök megjelölése, beszerzése

1. Mit fogunk csinálni?
2. Kik lesznek a szereplők?
3. Mire van szükségünk?
4. Kinek mi lesz a feladata a felkészüléskor?

A szerepjáték sémája

1. A tartalmi mondanivaló megismerése
2. Helyzetfelismerés
3. Szerepfeladatok megfogalmazása tartalmi / módszertani szempontból
4. Eszközök megjelölése, beszerzése

1. Mit fogunk csinálni?
2. Kik lesznek a szereplők?
3. Mire van szükségünk?
4. Kinek mi lesz a feladata a felkészüléskor?

1. Az osztály véleményének meghallgatása
2. Vázlat / rajz / modell készítése
3. A tartalmi lényeg összefoglalása

Ide fizetik az adót a lakók.
Itt vásárolnak, ezzel
támogatják a kereskedelmet.
Új emberek vesznek részt a
közösségi életben.

Elővárosi

Gyermekeim tisztább környezetben és
levegőben nőhetnek fel. Jobbak az
életkörülmények, mint a városban.
Kisebb közösségek, megértőbb
szomszédok.

Építési vállalkozó

Új elővárosi
lakók

Egyre több megrendelést kapok
az új építkezéseken. Ezáltal több
embert foglalkoztathatok.

Környezetvédő

A megnövekedett gépkocsiforgalom és
ingázás erős környezetszennyezést okoz.
Az agglomerációs gyűrűben az új
lakóparkok természetvédelmi területeket
veszélyeztetnek.

Drámamódszer – mikor?

hagyományos felfogás:

a komoly munka
(tanulás) után

⇐ jutalom, alkalmazás

de! feladatszituációként fogják fel
„jutalom” = új feladat

MARTIN

Drámamódszer – mikor?

a tanulás előtt

⇐ nem kell különösebb előismeret,
információforrásokat használnak

Nincs elég ismeret ⇒ hibás megoldások

⇒ kiderül, hogy mit gondolnak, hogyan
gondolkodnak ⇒ ráépíthetők az új
ismeretek a korábbiakra – rávezetés

MARTIN

nincs hiába végzett drámajáték